

Valprogram 2022-2026

Liberalerna Norrbotten

Bättre arbetsvillkor - Stoppa korridorvården!

Människor vårdas i korridoren i väntan på en bedömning eller en ledig vårdplats. Vårdplatsbristen är omänsklig!

- För det saknas inte pengar, det saknas inte sängar, det saknas inte rum eller vårdplatser. Det saknas utbildad personal!

Vårt vallöfte är att med individuella lösningar i grunden förbättra arbetsvillkoren, för både personalens och patienternas skull. Det handlar om arbetstid, egenmakt och möjligheten att utveckla och påverka sitt område och sin arbetsplats. Utbildning, ansvar och erfarenhet ska löna sig och fler vårdbiträden gör att sköterskor och läkare får mer tid till patienterna.

Tandhälsa är folkhälsa

Tänderna tillhör kroppen och vi arbetar för att på sikt ska tandvårdskostnader ligga under högkostnadsskyddet. Vi ska införa en modern "Fluortant" som samverkar med skolor och förskolor och återinföra Tandvårdsavtalet. Vi ska effektivisera kösystemet, höja ersättningarna för barn och äldre, samt involvera privata tandläkare mer.

Jämställd vård

Vi kräver säkra förlossningar med en barnmorska per födsel och säker eftervård! Man ska inte behöva föda invid väggkanten eller i en taxi. Mammografibussen ska finnas för tidig upptäckt av cancer och forskning ska bedrivas för att undersöka skillnader och biverkningar gällande exempelvis medicinering mellan män och kvinnor.

Folkhälsa och förebyggande arbete

Vi ska arbeta för regelbundna PSA test för män och mer vaccin till äldre, ex. mot influensa och bältros. Med en unik investeringskassa för mer spontanidrott i hela länet ska vi få fler i rörelse och och förbättra folkhälsan. Suicidpreventionen ska stärkas liksom att köerna till psykiatri ska kortas.

1. Hendrik Andersson

2. Thomas Söderström

3. Lena Mahrle

4. Heléne Adell

5. Rickard Mohss

6. Patrik Szefer

norrboten.liberalerna.se
norrboten@liberalerna.se
facebook.com/liberalernanorrboten

Innehållsförteckning

Liberalernas Region Norrbotten	3
Personalen - Region Norrbottens viktigaste resurs	5
Jämlikhet och likabehandling i Regionen	5
Folkhälsa och förebyggande arbete	6
Barn- och ungdomspsykiatri måste stärkas, det är akut	7
Regionen måste moderniseras och digitaliseras.....	7
Nära vård för alla i Norrbotten	8
Mammografibussar nära dig.....	9
Förlossning på sommaren ska inte vara farligt.....	9
Tandhälsa är folkhälsa	10
Husläkare och en nära sjukvård	11
Den statliga vårdgarantin ska hållas	12
Slutord	13

Liberalernas Region Norrbotten

Liberalerna arbetar för varje individs frihet och möjlighet att förverkliga sina drömmar. God hälsa innebär frihet och möjligheter till ett gott liv. Grundläggande är att samhället även skapar bra förutsättningar för barns och ungas hälsa. Det är därför som god tillgänglighet till sjukvård av hög kvalitet, genomförd skolgång och förebyggande insatser är Liberalernas främsta prioriteringar.

Liberalerna Norrbotten fattade redan 2010 beslut om att avskaffa Landstingen. Vårt moderparti på riksnivå har inte ännu kommit till samma slutsats men vi motionerar till Landsmöten och driver frågan där. Vi anser lokalt att sjukhusvården måste få statligt huvudmannaskap, av samma anledning som för- och grundskolorna, högstadierna samt gymnasierna. Anledningen är att det ska vara lika god tillgång till vård oavsett var i Sverige man bor.

Det är dyrare att bedriva nära vård i ett glesbefolkat län som Norrbotten än i Stockholmsområdet, Malmö eller Göteborg. Eftersom kommunerna fortsatt kommer bedriva äldreomsorg ser vi en möjlighet för dem att ansvara för vård/hälsocentraler. Valfriheten att lista sig var man vill kommer givetvis att finnas kvar.

Hälso- och sjukvården ska i huvudsak betalas med skattemedel samt alltid ges och organiseras utifrån individens behov. Ekonomiska intressekonflikter i vårddedjan får inte förekomma.

Regionerna, som tidigare kallades Landsting har som uppgift att ta hand om sådant som blir för dyrt för enskilda kommuner att ansvara själva över. Det gäller förutom sjukvården för oss invånare även ett länsövergripande ansvar för länstrafik, kultur, näringslivsutveckling, m.m. Liberalerna vill utreda möjligheten för Region Norrbotten att ur ett likvärdighetsperspektiv ta ett större ansvar för föreningsliv, kultur och idrott än idag.

Vården ska vara jämlik. Var och en har rätt till god vård och omsorg oavsett kön, ålder, etnicitet, funktionsvariation, sexuell läggning, ekonomi eller bostadsort. Det ska råda nolltolerans mot rasism och ingen, såväl bland patienter som personal, ska behöva utstå diskriminering av någon som helst orsak. Liberalism och jämställdhet går hand i hand. Den medicinska forskningen och analyser av vårdens resultat ska säkerställa att vården tar hänsyn till både kvinnors och mäns behov. Vården måste även garantera system och hög kompetens för att skydda och hjälpa dem som utsätts för hedersförtryck och våld i nära relationer.

Regionen måste prestera bättre! Många av de vallöften som den sittande majoriteten lämnade inför valet 2018 är rimliga, men de har ännu inte klarat av att genomföra dem. En organisationsöversyn är genomförd vilket var absolut nödvändigt. En faktor som kan härledas till senfärdigheten är Coronapandemin och hur oförberedda alla trots allt var när den kom. Den analys Liberalerna gör är att tills staten kliver in så bör sjukhusvård och beredskap inför exempelvis pandemier i Sverige skötas av de 21 Regionerna och arbetet måste intensifieras, inte minst med tanke på kriget i Ukraina.

Liberalerna kommer oavsett fortsätta påverka lagstiftningen gällande sjukvårdsfrågor och vi kommer lokalt ta ett björngrepp på ekonomin och arbetsmiljön och Regionen ska få förutsättningar att hålla sig inom ramarna!

Norrbottens sjukvård håller generellt hög kvalitet och får goda omdömen, men tillgängligheten brister. Vi har bland de längsta köerna och arbetet med att kapa väntetider och köer måste

intensifieras! Patientens ställning inom hälso- och sjukvården ska stärkas med ökad tillgänglighet, delaktighet, kontinuitet, trygghet och valfrihet inom alla områden där det är möjligt. Patienten ska även ha goda verktyg för att få information om sin hälsa och behandlingsprocess. Digitala verktyg ska utvecklas ytterligare och digitalt utanförskap ska motverkas.

Liberalerna Norrbotten vill stärka utvecklingen av klinisk forskning, samarbeten med näringslivet, nya arbetssätt och innovation. Vård/Hälsocentralen är oftast patienternas första kontakt med sjukvården och dess kapacitet samt kompetens ska utökas. Husläkarteam ska ge trygg vård och kontinuitet för alla patienter. Även psykisk hälsa och suicidprevention måste prioriteras.

Ingen medborgare skall få ett beslut om palliativ vård utan att en läkare är på plats vid beslutstillfället. Kvaliteten på vården är helt beroende av vårdens medarbetares kompetens och arbetsinsatser. Därför kommer vi arbeta hårt för att förbättra arbetsvillkoren inom vården. Vårdpersonal ska ha goda möjligheter att göra karriär och deras löne- och kompetensutveckling ska stärkas. Arbetet för en god arbetsmiljö ska alltid vara prioriterat.

Liberalerna i Norrbotten vill möjliggöra för patienter, anhöriga och vårdens medarbetare att tillsammans med näringsliv och lärosäten skapa en hälso- och sjukvård som är bäst i världen!

Liberalerna Norrbotten, augusti 2022.

Personalen - Region Norrbottens viktigaste resurs

Angående mer och fler utbildad personal i vård och sjukvård så faller andra partier som vanligt i fällan att kollektivistiskt dra alla över samma kam! Det behövs individuella lösningar! En del vill kanske ha kortare arbetstid varje dag med samma lön, andra vill jobba sina timmar men vara ledig en dag i veckan jämfört med idag och en tredje vill jobba som vanligt, men vill ha högre lön. En tredje vill ha en extra semestervecka.

Liberalerna lyssnar på alla som jobbar inom vården. Vi ska ta del av goda exempel. Vad gör man inom stafettverksamheterna som fungerar? Vi vill utreda och genomföra ett helt batteri av åtgärder och vi utesluter inga förslag. Vi ska vända varje blad och alla stenar som finns för att göra vården attraktiva igen. Fler individuella lösningar behövs och personalen ska kunna påverka sin arbetsituation. Man ska kunna kompetensutveckla sig inom sitt område på arbetstid. Allt ska upp på bordet!

Det är inte meningen att personalen ska behöva stressa ihjäl sig och patienter ska inte behöva ligga i korridoren på IVA för att det saknas utbildad personal att bemanna vårdplatserna med. Vi ska lösa detta och det börjar redan i klassrummet. De som utbildar sig till vården bör få med sig vad som förväntas av dem och vad yrket innebär. Man ska lära sig ställa krav på vad som är en rimlig arbetsbörda. De flesta som väljer att jobba inom vården gör det för att de vill hjälpa, men vi kan inte fortsätta låta regionen utnyttja deras goda hjärta och goda vilja genom att underbetala, underbemanna och fortsätta förvänta sig under.

Personal inom vården beskriver en ohållbar arbetsituation med för få utbildade kollegor. Stressen knäcker dem. Därför säger de upp sig och tar vilket jobb som helst istället och det är förståeligt. Därför är sjukvårdsyrket inte längre attraktivt. Om det fanns en enda person att anställa istället för det lämmeltåg som nu är på väg ut genom dörrarna vore det kanske ett annat läge. Liberalerna ska stoppa korridorvården! Vi ska stoppa personalkön som leder ut genom dörrarna från sjukhus och vårdcentraler och vända den så att vi får lättare att rekrytera igen, för det saknas inte pengar, sängar, lokaler eller mediciner. Det saknas utbildad personal!

Med mer flexibilitet, mer valfrihet för personalen, möjlighet för regionen att fylla alla rader och bemanna effektivare så blir det win-win för alla, inklusive vårdtagare, och det är liberalt!

Jämlikhet och likabehandling i Regionen

Regionen är juridiskt sett en kommun och omfattas därför av kommunallagen och likabehandlingsprincipen. Det betyder att alla invånare har rätt till liknande förutsättningar gällande Regionens ansvarsområden.

Med det i åtanke är det en självklarhet för Liberalerna att det ska finnas rimlighet och proportion i tillgången gällande Ambulans, LSS, sjukhusvård, BB, OBS-platser, kollektivtrafik samt kultur och utveckling för hela länet! De vallöften som majoritetspartierna lämnade inför valet 2018 är rimliga, men de har hittills inte klara av att genomföra dem.

Jämlikhet och likabehandling är även viktigt inom organisationen. Liberalerna kommer att arbeta hårt med att förbättra arbetsmiljön för de som jobbar närmast patienterna. Det kan innebära stora

förändringar i chefs- och ledarskapet i organisationen, där vi ser stora brister. Brister som förutom pengar och ineffektivitet kostar personalen tid, frustration och i värsta fall arbetsskador och egen sjukskrivning!

Vi kommer därför också att jobba förebyggande med hälsa och folkhälsa, såväl fysiskt som psykiskt, i hela länet, och även hjälpa kommunerna i deras verksamheter.

Folkhälsa och förebyggande arbete

Ansvaret för idrott och sport samt föreningarna ligger idag på kommunerna. Liberalerna ser dock ett behov av att utreda ett mer länsövergripande perspektiv gällande spontanidrott, frisksport, folkhälsa och rörelse. Det handlar bland annat om att alla medborgare i länet inom rimligt avstånd ska ha tillgång till belysta motionsspår, vandringsleder, utegym, spelytor och isytor, för en bättre folkhälsa.

Liberalerna har ett unikt förslag: Vi vill investera för folkhälsa! För att åstadkomma detta ska vi skapa en investeringskassa där föreningar kan söka pengar. Sedan hjälper Regionen till med att växla upp investeringsmedlen med andra fonder och stiftelser, exempelvis EU, Allmänna arvsfonden, Leaderprojekt etc. Tänkbara investeringar kan vara renovering eller upprättande av elljusspår (ledbelysning, barkning etc.), utegym, boulebänor, utomhus- multisportarena för landbandy, basket etc.

Om fler kan komma i rörelse och hålla sig hälsosamma och friska så ökar trivsel och hälsa här i norr. Vi vill att människorna i Norrbotten ska leva längre och framförallt leva längre friskare. Regionen kommer att spara pengar på det och i slutänden ha mer pengar till löner, utbildning, flexibla arbetsscheman samt ännu bättre vård för ännu fler medborgare!

Regionen har ett viktigt ansvar för folkhälsan. Mer förebyggande arbete behövs på alla nivåer. Från tandhälsan, där barnen redan i skolan ska få utbildning i hur man bäst sköter sina tänder – till mammografi, vaccin och att ur ett folkhälso- och likvärdighetsperspektiv ta ett större ansvar för livsstil, föreningsliv och kultur än idag.

Mammografibussarna ska finnas och kunna bokas i inlandet, för tidig upptäckt av cancer. Vaccin mot ex. mot influensa och bältros ska bli vanligare bland äldre, som annars riskerar att bli sängliggande om de insjuknar. Män ska kallas till regelbundna PSA-test på samma sätt som kvinnor kallas till gynekologisk cellprovskontroll.

Regionen ska samverka med universitet och högskolor och finansiera och låta genomföra studier på områden som kan bidra till bättre folkhälsa.

Livsstils- och Hälsovägledare som finns i vissa kommuner ska få möjlighet att samverka och lära av varandra över hela länet i samarbete med Region Norrbotten. Nya rön kan då lättare spridas och det kan bli ännu bättre kontinuitet i den fortsatta hjälpen.

Med dessa förslag slår Liberalerna ett slag för folkhälsan och vi räknar med att ha varje krona åter inom tio år. Men den största vinsten blir hälsan för individen!

Barn- och ungdomspsykiatri måste stärkas, det är akut

Att dela ett liv, att få se ett liv som skapas i ögonblicket, är bland det största och finaste man som människa kan vara med om. Som förälder eller närstående är det därför så bottenlöst sorgligt när någon man älskar eller håller av inte mår bra och inte hittar en annan utväg än att ta sitt liv. Vi får veta att barn- och ungdomspsykiatri (BUP) har långa köer och att vi inte tar tillräckligt hand om de som håller i verktygen för barnens välmående och att inte heller de orkar.

Barnen, det mest värdefulla vi har, de som förhoppningsvis kommer att föra mänskligheten framåt och till nya höjder, drabbas ibland av psykisk ohälsa. Kan man sätta ett pris på detta? Det tycker inte Liberalerna i Norrbotten. Varje hörn ska utforskas, varje sten ska vältas, varje väg ska vandra och varje dörr ska öppnas, för att få de som drabbas av psykisk ohälsa att må bättre.

Om BUP har svårt rekrytera och svårt behålla personal så är problemet ledningen, hela vägen upp till den politiska nivån. Vi har ingen brist på läkare, sjuksköterskor, psykologer i vårt land. Vi har däremot en enorm brist på läkare, sjuksköterskor och psykologer som vill arbeta på BUP. Det finns ingen resursbrist som hindrar oss att bedriva den vård vi har idag, det finns bara en oförmåga att använda medlen till rätt saker.

Får personalen vettiga arbetstider, rätt antal patienter, stödpersonal, vettiga lokaler, bra lön och bra chefer så kommer också verksamheten att fungera. För att kunna göra ett bra jobb som chef så förutsätter det att man verkligen får bestämma och att de ovanför dem har ett stödande uppdrag. Någon måste ha hela makten för att kunna ta hela ansvaret. Vi måste också komma ihåg att jobba med att utreda barn är svårt i sig själv. Även med bra förutsättningar.

Inom BUP i Sverige och Norrbotten har de neuropsykiatriska utredningarna exploderat och tagit över en stor del av verksamheten. Det är långa köer och svårt att få psykologisk behandling. Liberalerna vill ta lärdom av Region Dalarna som har beslutat att låta privata företag göra uppdrag gällande fastställande av diagnos. Det är ofta där den riktigt stora puckeln finns - innan man vet vad man faktiskt ska behandla den unge för eller mot. På så sätt kan man frigöra personal inom regionen för att ge psykologisk behandling.

Väntan på att ens få komma in i systemet är själadödande och livsfarlig. Det behövs handling och det behövs nu!

Regionen måste moderniseras och digitaliseras

Vi Liberaler saknar den framåtanda som fanns i Landstinget/Regionen under -80 och -90 talet!

Under den tiden, när Norrbotten hade den lägsta Landstingsskatten i Sverige och samtidigt de mest välfyllda Skattkistorna i Sverige, utvecklade man exempelvis VAS (Vård- Administrativt System), vilket effektiviserade Landstingsorganisationen i hela Norrbotten och bidrog till det goda ekonomiska läget. Det var också det mest moderna digitala vårdssystemet i landet.

Vi Liberaler märker nu, efter årtal av fantasilöst styre av Socialdemokraterna och bygget av en koloss på lerfötter i Sunderbyn, att Landstinget – dvs. Region Norrbotten, fastnat med stöveln i leran och tappat ledartröjan. Musten och energin att skapa nya banbrytande tjänster och på allvar möta konkurrensen från annat håll, som ”KRY”-appen finns inte längre.

Regionerna, som tidigare kallades Landsting har som uppgift att ta hand om sådant som blir för dyrt för enskilda kommuner att ansvara själva över. Det gäller förutom sjukvården för oss invånare även ett länsövergripande ansvar för bussar, tåg, kollektivtrafik, kultur, näringslivsutveckling, m.m.

Regionerna är lagligt sett kommuner. De kan sedan 1997 skapa gemensamma nämnder och samarbetsorgan med andra kommuner eller regioner. Vi saknar det samarbetet! Vi Liberaler finner det också märkligt att så lite händer på digitaliseringens område.

Självklart ska Regionens ansvarsområden gå in i den nya digitala tidsåldern. Finns det inte färdiga digitala lösningar, så får man arbeta fram dem – varför inte börja i samarbete med kommunerna i Norrbotten? Om man förutom att kunna mäta blodtryck och puls inom äldreomsorgen hade en digital vårdväska för att kunna hjälpa läkare ställa en säkrare och bättre diagnos innan man ringer ambulans för färd till sjukhuset skulle vi få en humanare omsorg samt spara oerhört mycket tid och resurser!

Regionledningen måste prestera bättre! Många av de vallöften som majoritetspartierna (NS), (C) och (M) lämnade inför valet 2018 är rimliga, men de klarar inte av att genomföra dem, på grund av brist på kompetent personal. En organisationsöversyn är gjord vilket var absolut nödvändigt och vi kommer se till att toppstyrningen av organisationen ska bort, frihet under ansvar är en Liberal paroll. Utöver detta så vet vi att smarta digitala hjälpmedel kan lätta på arbetsbelastningen något enormt och de som gör diagnoser behöver inte ens sitta i Sverige.

Digitaliseringens möjligheter är en av de första och mest självklara områdena att ta tag i, för att komma till rätta med arbetsbelastningen och personalbristen inom Region Norrbotten!

Nära vård för alla i Norrbotten

Älvsbyn har ingen röntgenapparat. Det hade man förut, tills den gamla gick sönder. Arbetet med att diagnostisera människor exempelvis efter fall har sedan dess blivit mycket svårare, det vittnar personal vi Liberaler talat med om. Fler måste därför åka till akuten för att röntga sig. Därför anser Liberalerna att alla större orter eller kommuner ska ha var sin röntgenapparat.

Den tid det tar att åka för att röntgas exempelvis i Sunderbyn, Kalix, Gällivare eller Piteå och det lidande det innebär, är dåligt både för Regionen och för patienterna. Det kostar också mycket pengar att köra bil och i Norrbotten har vi väldigt långa avstånd. Det är mycket humanare om det finns tillgång till vanlig röntgen i varje kommun och på varje större ort.

Om mer kan göras på vårdcentralerna, avlastar man också akuten på sjukhusen. På Sunderby sjukhus har man nyligen gått ut med ett pressmeddelande om att de med lättare skador först ska ringa 1177 eller kontakta sin vårdcentral. Hur vet man om man har en lättare skada i en handled eller en ankel? Om där inte finns en röntgenmaskin, kan många skador inte diagnostiseras och det riskerar att fördröja vården för en person som har ont.

Liberalerna föreslår också en lättakut i Boden och i Luleå. Där skulle det på respektive ort finnas en vanlig röntgenapparat. Det skulle avlasta akuten i Sunderbyn betydligt, men så länge personalbrist råder ligger det en bit in i framtiden.

En förutsättning är också att vårdcentralerna svarar i telefon. I Kiruna, Boden och Kalix är det

väldigt svårt att komma fram och få tala med någon även om man ringer under hela telefontiden flera dagar i sträck.

Mer utbildad personal och fler utbildade som svarar i telefon behövs och en modern, lättskött röntgenapparat behövs i varje kommun eller större stad!

Mammografibussar nära dig

Regionledningen har beslutat att de mobila enheterna för mammografi ska upphöra i Norrbotten, till förmån för fasta enheter på länets sjukhus. Detta för att man inför ny och bättre teknik inom mammografin. I Västerbotten har man valt att uppgradera mammografibussarna med den senaste tekniken istället.

Kvalitén på undersökningarna kommer att bli bättre, men för en kvinna i Arjeplog kommer förändringen innebära att hon måste köra 42 mil för en undersökning som tar 30 minuter.

Att kvinnor mellan 40 och 70 år ska genomföra mammografi med jämna mellanrum är viktigt. Men att det ska vara rimliga avstånd för att kunna genomföra undersökningarna är också viktigt. Tyvärr är risken överhängande att många kvinnor får så långt att åka att många av dem inte kommer vilja eller kunna genomföra dem. Vad hjälper det då att Regionen har den senaste tekniken för undersökningarna? Liberalerna är inte ensamma om denna oro. Bröstcancerförbundet kom 2018 med ett tydligt krav gällande mammografi – det ska finnas mammografibussar i de delar av landet där screeningen inte ligger inom tio mil från bostaden eller arbetsplatsen.

Den allvarigaste konsekvensen är att det sannolikt kommer vara färre kvinnor i inlandet som genomför dem, och därmed får ökad risk för sjukdom och död. Men inte nog med det, beslutet innebär får fler konsekvenser. Produktionsbortfall i verksamheter där frånvaron blir en hel arbetsdag istället för 30 minuter, men även inkomstbortfall och ökade kostnader för de som ska undersökas. Hade Regionen betalat för dessa ekonomiska förluster som beslutet innebär för samhället hade nog beslutet sett annorlunda ut, och vi är övertygade om att den förändring som nu ska genomföras inte hade skett.

Nej, nu får det vara nog. Kvinnans bästa kan inte under några förutsättningar innebära drastiskt försämrade möjligheter att genomföra mammografi. Det är inte så vi skapar god vård på lika villkor i hela landet. Beslutet om mammografibussarna och en försämring av möjligheten till nära undersökningar är precis tvärt emot den vård som Liberalerna strävar efter.

Förlossning på sommaren ska inte vara farligt

Varje sommar får vi höra samma sak: Förlossningsvården är ansträngd! Vi Liberaler kräver en trygg och nära vård som präglas av säkerhet, lugn och förståelse. Detta ska gälla både kvinnan som föder och barnmorskorna. Att föda på sommaren ska inte vara farligt!

Havande kvinnor och deras partners ska inte behöva vara oroliga över ifall det kommer att finnas kompetent personal på plats och tillräckligt med vårdplatser. Personalen ska inte heller behöva kompromissa med sig själva eller sin arbetsmiljö och det ska finnas tid och möjlighet att utvecklas i

yrket. Det ska också finnas möjlighet att låta enklare arbetsuppgifter utföras av annan personal, för att avlasta barnmorskorna.

Idag saknas rättvisande statistik på hur många förlossningar som, planerat eller oplanerat, äger rum utanför förlossningsavdelningen. Vi politiker och även chefer på regionnivå behöver den statistiken för att kunna fatta bra beslut. Det är givetvis bättre att ha en förlossningsambulans som kan tjänstgöra i Kiruna med omnejd än inget extra stöd alls för de blivande mödrarna, med statistik kan frågan om Kiruna borde ha en egen förlossningsavdelning slutligen avgöras.

Barnmorskorna och även vårdpersonal i allmänhet har under lång tid varit under stor press. Pandemin har drabbat oss alla, med sjukskrivningar som följd. Det är många hjältar och hjältinnor och som burit upp vårdapparaten i krisen. Kriget i Ukraina bidrar till att hålla den yttre stressen hög, men vi behöver verkligen få mer lugn och ro på golven och på vårdplatserna i länet. Pengar saknas inte men det är brist på personal. Liberalerna anser att arbetsvillkor som lön, bemanning och medbestämmande måste förbättras, personalens trivsel måste upp högt på agendan. Vårdyrken ska blir mer attraktiva igen!

Det är 12 mil mellan Kiruna och Gällivare, där sjukhuset är. Speciellt på vintern är det väldigt vanskligt att veta om man ens kommer fram, beroende på väder och vind, samt andra trafikanter. Vi vet att vårdcentralen i Kiruna för det mesta inte ens kan svara i telefon samma dag och har sämst statistik i länet. Det lämnar en inte med något förtroendeingivande intryck.

Våra punkter i korthet:

- Stärkt bemanning under sommaren i förlossningsvården
- Förlossningsambulans i Kiruna med omnejd
- Statistik för att utreda behov av BB i Kiruna
- Mer resurser till vårdcentralerna så de klarar sina åtaganden
- Förbättrade arbetsvillkor och högre löner i vårdyrken
- Trivsel och medbestämmande

Tandhälsa är folkhälsa

Vi är många som lagt märke till att tandhälsan sjunker i Norrbotten. Flera vittnar om att man inte ens kan få en akuttid. Tandvårdsavtalet har inte kunnat upprätthållas och Norrbottens medborgare uppmanas att söka akut hjälp i andra länder!

De senaste tio åren har var tredje tandläkare slutat och idag behövs över 30 nya tandläkare. Tidigare rekryterade man utländska tandläkare, men de har med tiden flyttat hem igen. Detta en situation som det tar ett decennium innan den blir så akut som idag och det beror såklart på det politiska ledarskapet.

Liberalerna ser att det behövs flera viktiga åtgärder för att vi ska få en värdig tandvård:

- Återinför Tandvårdsavtalet, det var en viktig del för en förebyggande tandvård.
- Effektivisera kösystemet och förläng tiden där det är möjligt att anmäla sent återbud.
- Regionen ska klara av att ta emot den som vill komma på ett kontrollbesök vartannat år.

- Involvera privattandläkarna, de står för över hälften av tandvården i regionen och kan säkert bidra ännu mer.
- Rekrytera utländska tandläkare för att på kort sikt beta av tandvårdskön på 3-5 år.
- Minska administrationen och stärk ledarskapet i kombination med rätt stödpersonal på rätt plats.
- Höj ersättningarna för exempelvis barn och äldre så att privata även prioriterar dem.
- Inför en modern ”Flourtant” som samverkar med skolor och kommuner. Börja med de skolor där behovet är som störst.
- Marknadsför och gör riktade kampanjer mot ungdomar på de Norrbottniska gymnasieskolorna gällande tandläkare, tandsköterska och tandhygienist.
- Ge gratis tandvård för den över 65 år.
- Stärk högkostnadsskyddet i tandvården med fokus på de med störst behov.

Målet kan inte bara vara att rekrytera fler tandläkare, även om det är en viktig del, utan det handlar även om att kunna ta emot och hjälpa fler patienter i Norrbotten!

Svenska forskare har lagt fram en hypotes, utifrån resultat av en stor undersökning gjord i England och föreslagit att det finns ett orsakssamband mellan hjärt- och kärlsjukdomar samt tandhälsa. Att tandhälsa kan vara en fråga om liv och död gör det än mer angeläget att få ordning på Norrbottningarnas tänder! Folktandvården behövs och det behövs ett fungerande Frisktandvårdsavtal också för folkhälsan. Tandhälsa är folkhälsa!

Husläkare och en nära sjukvård

Du ska veta vad din läkare heter och din läkare ska veta vem du är!

Att söka vård kan vara förknippat med mycket osäkerhet och oro. När patienten känner sin läkare och när läkaren känner sina patienter skapas ökad trygghet, bättre tillgänglighet, högre kvalitet och en mer effektiv sjukvård.

När patient och läkare känner varandra slipper patienten dra hela sin sjukdomshistoria vid varje besök. Mindre besvär kan enkelt lösas med ett mejl, chatt, telefon- eller videosamtal.

Äldre patienter ska ha en fast läkarkontakt vid sin vårdcentral som tar ett helhetsansvar, fungerar som lots genom vården och får ett samordningsansvar för läkemedelsbehandlingen.

Liberalerna har i decennier arbetat för ett husläkarsystem och vi arbetar för att du ska kunna välja både vårdcentral och husläkare.

Liberalerna Norrbotten kommer att arbeta för att:

- Alla ska ha en husläkare. Kontinuitet skapar trygghet och bidrar till att sjukdom och ohälsa kan upptäckas i tid, särskilt viktigt är det för äldre.
- Alla ska få rätt vård, i rätt tid, på rätt plats.
- Det ska vara enkelt att få kontakt med och besöka vårdcentralen oavsett om det är via telefon, fysiskt eller digitalt.

Ett husläkarsystem innebär inte att du som patient måste träffa läkaren varje gång du besöker vårdcentralen. Det kan lika gärna vara en distriktssköterska, en diabetessköterska, en fysioterapeut

eller en psykolog beroende på dina behov. Men du ska kunna räkna med att din husläkare har en övergripande koll på dina besök och behov och träffar dig när det behövs. Du ska veta vad din läkare heter och din läkare ska veta vem du är!

Den statliga vårdgarantin ska hållas

Köerna på akuten är långa. Det är på många håll omöjligt att få kontakt med sin vårdcentral. Detta är en delförklaring till de långa köerna på akuten. Båda bottnar i samma orsak: personalbristen. Trots att Liberalerna i god tid och i många olika sammanhang kommit med förslag och påpekat vikten av god personalpolitik, eftersom följderna annars skulle bli svåra, har våra farhågor besannats - som neddragning och stängning av förlossning under sommaren, kris inom BUP och vuxenpsykiatri, stängning av vårdplatser och mer stafettpersonal.

Region Norrbotten bryter mot statens vårdgaranti! Den säger att man ska få kontakt med sin vårdcentral samma dag, att medicinsk bedömning ska göras inom 3 dagar och att besök hos specialist ska möjliggöras inom 90 dagar samt att behandling efter diagnos ska starta inom 90 dagar. Enkelt uttryckt: 0 – 3 – 90 – 90. Idag uppfyller Regionen ofta inte det grundläggande kravet: Kontakt med vårdcentralen samma dag. I Kiruna och Boden kan man få ringa i dagar under telefontid innan man blir uppringd av vårdcentralen. Även från Kalix rapporteras nu samma problem. Nyligen såg vi exempel i pressen på en människa med cancer som på ett mycket olyckligt sätt hamnat mellan stolarna och inte fått tillgång till vård enligt vårdgarantin.

Kan allt detta skyllas på ledningen? Både ja och nej. Delvis har coronapandemin tröttat ut vår så lojala och uthålliga vårdpersonal. Många har slutat på grund av känslan av otillräcklighet och arbetsvillkor som är ohållbara på sikt. Bristen på utbildad personal innebär att fler misstags görs. Förutsättningarna kunde vara bättre, men det är dessa vi har. Tyvärr innebär personalbristen och därmed bristen på vårdplatser att gamla som unga vårdas på hårda britsar, ibland i dagar i korridorerna på våra sjukhus. Detta är omänskligt, korridorvården måste stoppas!

Liberalerna lyssnar och arbetar för att få fler att välja ett arbete inom vård och omsorg. Vi anser att individuella lösningar är vägen framåt. Vi föreslår exempelvis:

- Arbetstidsförkortning
- Medbestämmande
- Högre lön
- Individuella arbetstider
- Specialistutbildning på arbetstid (som nu påbörjats)
- Avbetalning på studielån
- Extra semestervecka
- Utbildning om rimlig arbetsbörda
- Rekrytera lokal arbetskraft i skolåldern
- Rekrytera utomlands och erbjud språkhjälp

Alla kan inte få allt samtidigt, men om vi gör vårdyrket mer individuellt anpassat kommer det framstå attraktivare och fler kommer att välja att utbilda sig till det. Alla dessa åtgärder är alltså möjliga sätt att klara av statens löfte om vårdgarantin. 0 - 3 - 90 - 90 är alltså det minsta man kan vara nöjd med och ribban kommer vi Liberaler se till att klara!

Slutord

Detta valprogram är framtaget under perioden ht 2020- ht 2022 och styrelsen drev arbetet med den Regionala politiken fram till november 2021 då de 6 första namnen på regionlistan utsågs och arbetet accelererade.

De 6 första kandidaterna på Liberalernas lista till Region Norrbotten 2022 är:

1. Hendrik Andersson, Boden.
2. Thomas Söderström, Luleå.
3. Lena Mahrle, Piteå.
4. Heléne Adell, Boden.
5. Rickard Mohss, Kalix.
6. Patrik Szefer, Gällivare.

Hendrik Andersson har fungerat som sammankallande och har sammanställt förslagen.

Boden 2022-08-04

Hendrik Andersson

.....